

Flitspeiling Coronavirus 6-meting

Rapport – Flitspeiling voor het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

6 mei 2020

(10)(2e)
S
(10)(2e)
C

(10)(2e)
Data - insights - Consultancy

Inleidend

In opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft (10)(2e) representatief onderzoek uitgevoerd onder Nederlanders van 18 jaar en ouder met als onderwerp COVID-19, het nieuwe coronavirus. Er zijn nu in totaal zes metingen uitgevoerd. De huidige meting (6-meting) is uitgevoerd van 30 april 16:00 uur t/m 1 mei 09:00 uur. In de bijlagen staat vermeld op welke momenten de eerdere metingen zijn uitgevoerd.

In alle metingen zijn de vragen zoveel mogelijk gelijk gehouden. Er worden vragen gesteld over:

- > Zorgen rond het nieuwe coronavirus;
- > Reden van zorgen over het virus;
- > Informatiebehoefte rond het coronavirus;
- > Vertrouwen in de informatievoorziening en maatregelen van de overheid rond het coronavirus;
- > (sinds 3-meting, en sinds 4-meting in huidige vorm) Begrip voor de maatregelen;
- > (sinds 4-meting) Bekendheid belangrijkste maatregelen en gedrag.

Dit rapport start met de conclusies. Vervolgens worden de resultaten getoond van de 6-meting, waar relevant in vergelijking tot de eerdere metingen. Tevens worden relevante significante verschillen tussen groepen besproken. Afsluitend is een onderzoeksverantwoording opgenomen.

Conclusies

De bezorgdheid over het coronavirus blijft hoog, maar een dalende trend is zichtbaar.

Na de piek in bezorgdheid over eind maart lijkt de bezorgdheid over het coronavirus onder Nederlanders nu stabiel en zelfs iets te dalen ten opzichte van de vorige twee metingen. 7 op de 10 burgers (71%) is (heel erg) bezorgd en 1 op 10 (9%) van de Nederlanders is (helemaal) niet bezorgd. Net zoals tijdens de vorige meting worden de angst voor besmetting en ziek worden spontaan geuit als zorgen. Ook maakt men zich zorgen over de samenleving en (in toenemende mate) de economie en werk. Opvallend is dat de Nederlander termen noemt als 'onvoorspelbaarheid'. Men vraagt zich (in toenemende mate) af hoe lang het duurt voordat het 'normale' leven weer opgepakt kan worden en hoe de toekomst eruit gaat zien. In de geholpen antwoorden van de burger met zorgen is een vergelijkbaar patroon als eerder zichtbaar. De grootste zorgen gaan over besmetting en ziek worden (70%). De zorgen over de samenleving en het bedrijfsleven blijven toenemen. Maar de zorgen over de juistheid van de maatregelen van de overheid nemen af.

Informatiebehoefte van de Nederlander is stabiel, nadruk ligt wederom op de gevolgen voor de samenleving.

Ten opzichte van de 5-meting is er weinig veranderd in de informatiebehoefte. Op de meeste punten blijft deze behoefte stabiel.

De gevolgen van het coronavirus voor de Nederlandse bedrijven laten opnieuw een stijgende lijn zien betreft de informatiebehoefte voor de Nederlander. Wat betreft de gevolgen voor de samenleving blijft de informatiebehoefte onverminderd hoog.

Opnieuw geeft net iets meer dan een kwart van de Nederlanders (26%) aan voldoende te weten over het coronavirus.

Het gemiddelde vertrouwen in de informatievoorziening en maatregelen vanuit de overheid is stabiel, nog steeds heeft 9 op de 10 voldoende vertrouwen.

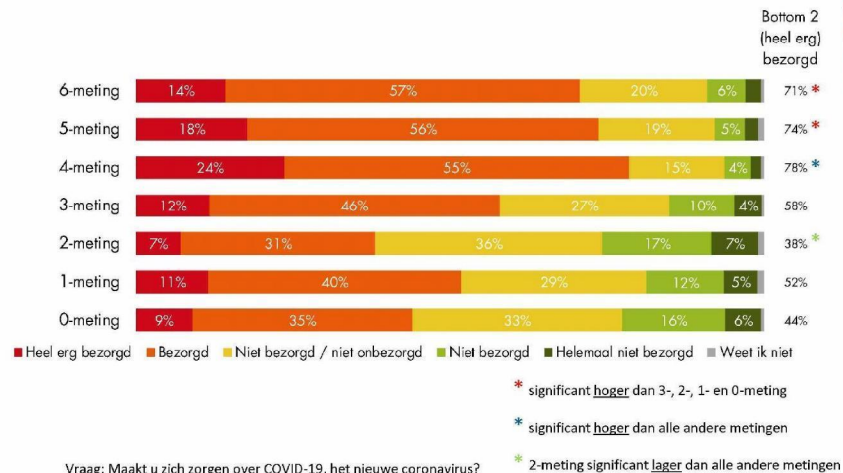
Bijna 9 op de 10 Nederlanders heeft voldoende tot goed vertrouwen in de informatievoorziening van de overheid rondom het coronavirus (rapportcijfer 6 t/m 10) en ongeveer 1 op de 8 heeft hier onvoldoende vertrouwen in (rapportcijfer 1 t/m 5). Ook het vertrouwen in de maatregelen die de overheid neemt rond het virus is groot: bijna 9 op de 10 heeft hier voldoende tot goed vertrouwen in (6 t/m 10) en ongeveer 1 op de 7 heeft hier onvoldoende vertrouwen in (rapportcijfer 1 t/m 5). Het vertrouwen in de informatievoorziening krijgt een 7,2 (5-meting: 7,3) en het vertrouwen in de maatregelen vanuit de overheid krijgt een 7,1 (5-meting: 7,3). Dit zijn geen significante verschillen en kunnen dus op toeval berust zijn.

De lichte daling in het begrip voor de maatregelen zet zich voort. Wel is er nog steeds voldoende begrip voor de maatregelen.

Net zoals bij de vorige meting, zijn de twee overkoepelende maatregelen - thuis blijven en afstand houden - dé maatregelen die Nederlanders spontaan noemen. Ook het handen wassen is 'top of mind'. Het begrip voor de maatregelen laat een dalende trend zien, ondanks deze trend is er nog steeds veel begrip onder de Nederlanders. Bijna 8 op de 10 (78%) heeft veel begrip voor het zoveel mogelijk thuisblijven en bijna 9 op de 10 (86%) heeft veel begrip heeft voor de 1,5 meter afstand. Kijkend naar de specifieke maatregelen is er afname in begrip. Het minste begrip is er voor de maatregelen rondom het onderwijs, het verbod op contactberoepen en het sluiten van de horeca. Daar heeft slechts respectievelijk 49%, 55% en 58% veel begrip. Het toepassen van de hygiëne maatregelen is stabiel ten opzichte van de vorige meting, het groeten zonder handen te schudden wordt het vaakst gedaan (84% doet dit 'altijd'). De maatregelen omtrent het 'zoveel mogelijk thuis blijven' worden net wat minder opgevolgd dan tijdens de vorige meting, wel gaan Nederlanders meer naar buiten voor ontspanning. Ook houdt men zich nog steeds goed aan de maximaal 2 personen regel en vermijdt men drukke plekken. Het toepassen van de '1,5 meter afstand' neemt indicatief af in de supermarkt, op straat en in de natuur. Wel volgt men deze maatregel nog goed op, behalve in huis met andere mensen dan gezinsleden (slechts 28% doet dit altijd).

Bezorgdheid van Nederlanders over het coronavirus is nog steeds hoog, wel is er een langzame afname

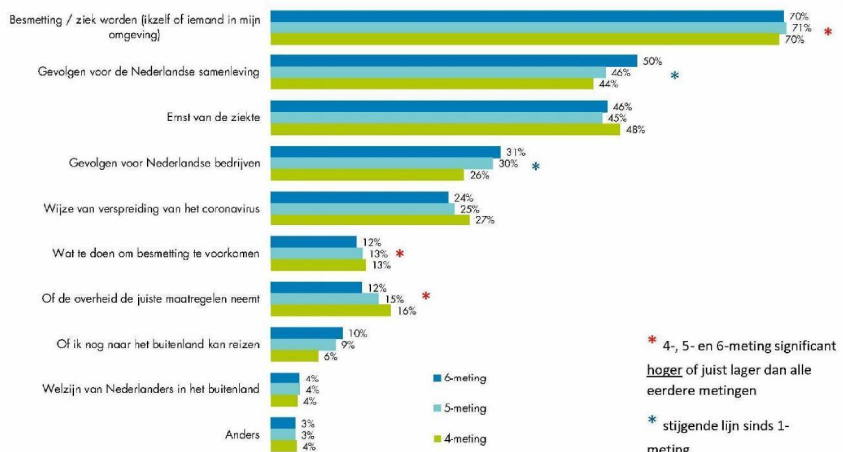
Verschillen achtergrondkenmerken

6-meting:

- > De groep 51+ is bezorgder dan de jongeren van 18-35 (51+: 74%; 18-35: 64% (heel erg) bezorgd).
- > Jongeren kiezen vaker voor niet bezorgd / niet onbezorgd dan 51+ (24% tegenover 28%).
- > De hoog en midden opgeleiden zijn bezorgder dan de laag opgeleiden (hoog: 73%; midden: 72%; laag: 63% (heel erg) bezorgd).
- > Er zijn geen verschillen naar geslacht.

Zorgen over juistheid maatregelen overheid nemen af. Stijgende lijn in zorgen over gevolgen voor samenleving en bedrijfsleven. Verder stabiel beeld t.o.v. vorige meting.

Vraag: U heeft net in eigen woorden aangegeven waar u zich zorgen over maakt. Wilt u aan de hand van het volgende lijstje laten weten om welke onderwerpen dit ging?

6 Basis: allen die zich zorgen maken 4-meting (n=779), 5-meting (n=735), 6-meting (n=703)

In verband met de leesbaarheid worden alleen de laatste drie metingen getoond.

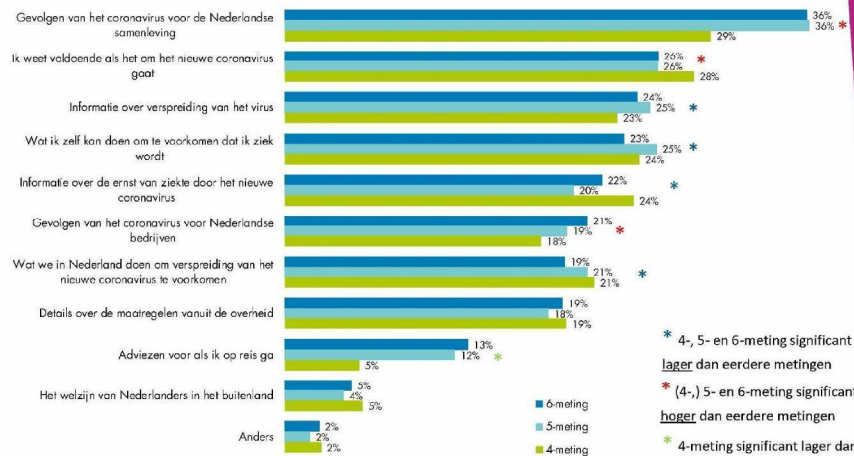
Verschillen achtergrondkenmerken

6-meting:

- > 36-50 jarigen maken zich meer zorgen over besmetting (79%) dan 51 plussers en jongeren (71% en 60%).
- > De groep 51+ maakt zich meer zorgen over de ernst (51%) en verspreiding van het virus (29%) dan de jongeren (33% en 17%).
- > De groep 18-35 en 51+ maken zich meer zorgen (15% en 14%) dan de 36-50 jarigen (8%) of de overheid de juiste maatregelen neemt. Ook maken de jongeren zich meer zorgen over reizen naar het buitenland (17% v.s. 8% en 7%).
- > Hoog opgeleiden maken zich minder zorgen over de ernst van de ziekte (40% t.o.v. 49% en 51%). Samen met midden opgeleiden (56% en 50%) zijn er meer zorgen over de samenleving (laag: 39%). Ook zijn er meer zorgen over de gevolgen voor bedrijven (hoog: 43%; midden: 27%; laag: 19%). Minder zorgen zijn er over de verspreiding (19%) t.o.v. de midden opgeleiden (28%).
- > Laag opgeleiden maken zich meer zorgen over de juistheid van de maatregelen (18%) en over het voorkomen (19%) dan de hoog (13% en 8%) en midden (9% en 12%) opgeleiden.
- > Vrouwen maken zich meer zorgen over besmetting (74%) dan mannen (66%).

Informatiebehoefte is stabiel ten opzichte van de vorige meting. Nadruk ligt nog steeds op de gevolgen voor de samenleving.

* 4-, 5- en 6-meting significant lager dan eerdere metingen

* (4-,) 5- en 6-meting significant hoger dan eerdere metingen

* 4-meting significant lager dan alle andere metingen

Vraag: Waar zou u meer over willen weten als het om COVID-19, het nieuwe coronavirus, gaat?
Basis: allen

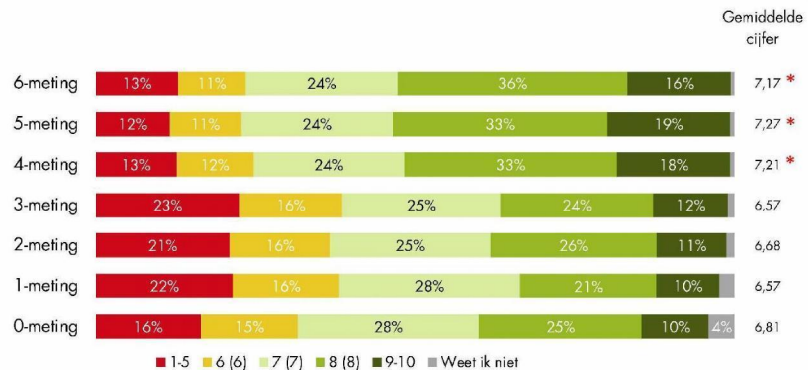
In verband met de leesbaarheid worden alleen de laatste drie metingen getoond.

Verschillen achtergrondkenmerken 6-meting:

- > Mannen willen vaker meer weten over het voorkomen van ziek worden (29% t.o.v. 18%) en voorkomen van verspreiding (22% t.o.v. 17%).
- > Vrouwen geven daarentegen vaker aan voldoende te weten (29% t.o.v. 22%).
- > 51 plussers willen vaker meer weten over het voorkomen om ziek te worden dan de andere groepen (28% t.o.v. 19% en 19%). Ze zijn minder benieuwd naar de gevolgen voor bedrijven (16% t.o.v. 26% en 22%).
- > De groep 36-50 jarigen (14%) geeft minder vaak aan meer te willen weten om verspreiding te voorkomen dan jongeren en 51 plussers (21%).
- > De groepen 36-50 en 51+ weten opnieuw vaker al voldoende over het virus dan jongeren (27% en 30% t.o.v. 16%).
- > Jongeren willen vaker adviezen voor als ze op reis gaan dan 51 plussers (18% t.o.v. 9%).
- > Lager opgeleiden willen vaker meer informatie over het voorkomen van het virus dan hoog opgeleiden (27% t.o.v. 20%).
- > Hoog opgeleiden geven daarentegen vaker aan graag meer adviezen te willen voor als ze op reis gaan (20% t.o.v. 8% en 9%).

Het vertrouwen in de informatievoorziening van de overheid blijft stabiel, slechts ongeveer 1 op de 10 heeft onvoldoende vertrouwen

* 4-, 5- en 6-meting significant hoger dan eerdere metingen

Vraag: Hoeveel vertrouwen heeft u in de informatievoorziening van de overheid over het nieuwe coronavirus?
Basis: allen

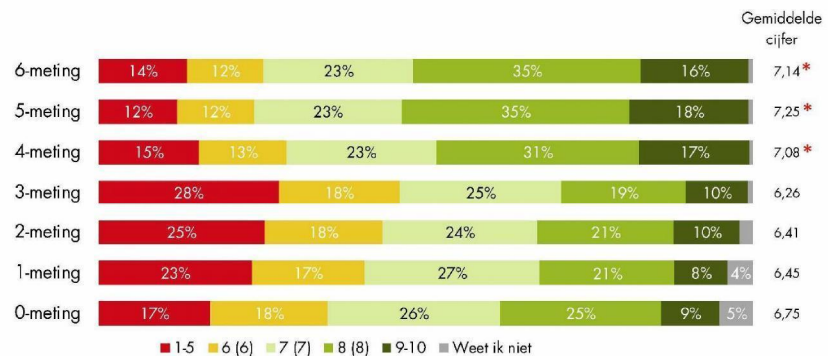
Verschillen achtergrondkenmerken

6-meting:

- > In deze meting is er geen significant verschil in het gemiddelde vertrouwen van mannen en vrouwen of tussen leeftijdsgroepen.
- > Laag opgeleiden geven vaker een onvoldoende dan hoog en midden opgeleiden (21% t.o.v. 9% en 12%).
- > Hoog opgeleiden hebben opnieuw meer vertrouwen in de informatievoorziening (7,3) dan laag opgeleiden (6,9). Deze meting geldt dit ook voor de midden opgeleiden (7,2).

Ook het vertrouwen in de maatregelen van de overheid blijft stabiel, bijna 9 op de 10 heeft voldoende vertrouwen

* 4-, 5- en 6-meting significant hoger dan eerdere metingen. 5-meting ook hoger dan 4-meting

Vraag: Hoeveel vertrouwen heeft u in de maatregelen die de overheid neemt rond het nieuwe coronavirus?
Basis: allen

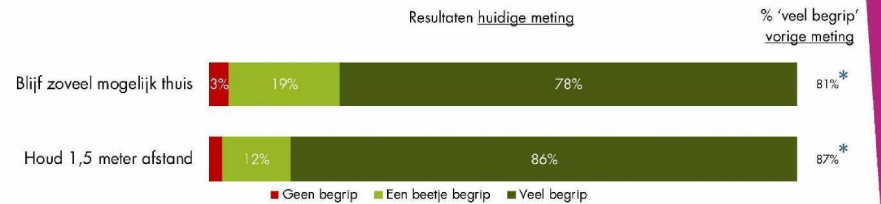
Verschillen achtergrondkenmerken

6-meting:

- > Er is deze meting geen significant verschil in het gemiddelde vertrouwen van mannen en vrouwen of tussen leeftijdsgroepen.
- > Laag opgeleiden geven vaker een onvoldoende dan hoog en midden opgeleiden (18% t.o.v. 10% en 11%).
- > Hoog opgeleiden hebben opnieuw meer vertrouwen in de maatregelen (7,2) dan laag opgeleiden (7,0).

Hoewel er nog veel begrip is voor de twee overkoepelende maatregelen, zet de daling van het begrip voort

* 5- en 6-meting % 'veel begrip' significant lager dan 4-meting

Vraag: In hoeverre heeft u begrip voor de volgende maatregelen?
Basis: allen

13

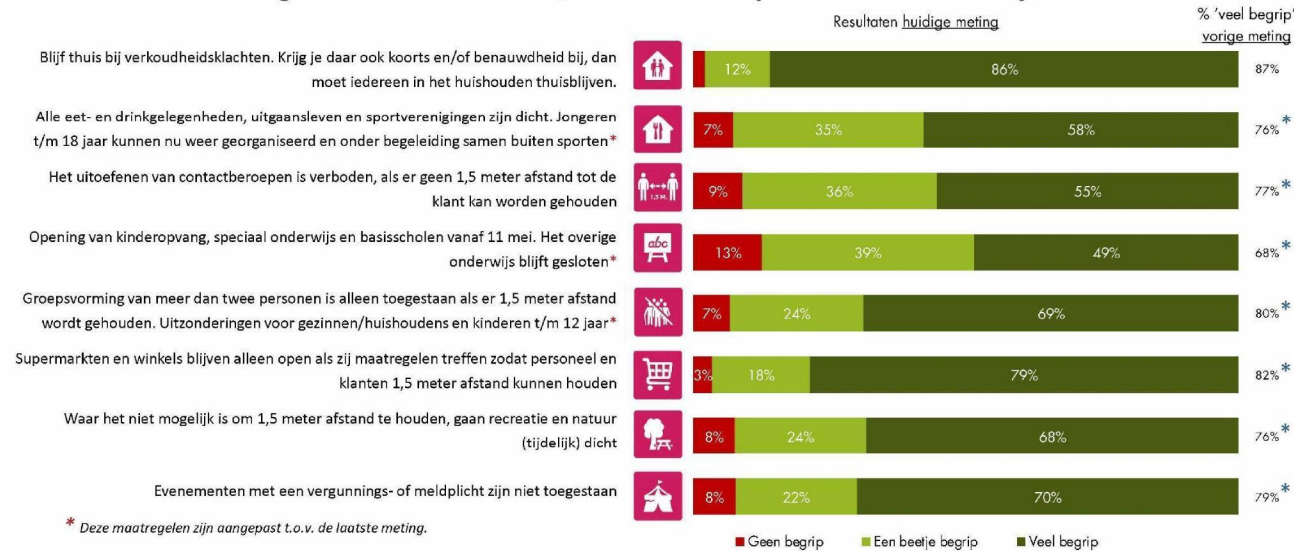
Verschillen achtergrondkenmerken

6 meting:

- > Vrouwen hebben opnieuw vaker veel begrip voor de maatregelen om thuis te blijven (82%) dan mannen (73%). Mannen hebben vaker een beetje begrip (22% t.o.v. 15%). Bij de maatregelen om 1,5 meter afstand te houden is geen verschil.
- > Jongeren hebben vaker geen begrip voor de maatregel om thuis te blijven dan 36-50 jarigen (5% t.o.v. 2%).
- > Voor de 1,5 meter afstand hebben jongeren vaker een beetje begrip dan 51 plussers (15% t.o.v. 9%). De 51+ groep heeft dan weer vaker veel begrip (89%) dan de jongeren (82%).
- > Laag opgeleiden hebben vaker geen begrip voor het zoveel mogelijk thuisblijven dan de midden opgeleiden (5% t.o.v. 2%). Bij de maatregel om 1,5 meter afstand te houden is er geen verschil.
- > Geen verschillen op regioniveau voor beide maatregelen.

Het begrip voor alle maatregelen is opnieuw gedaald t.o.v. de vorige meting, met name voor de maatregelen over de horeca, contactberoepen en het onderwijs

14 Vraag: In hoeverre heeft u begrip voor de volgende maatregelen?
Basis: allen

* (5- en) 6-meting % 'veel begrip' significant lager dan 4-meting. 6-meting ook lager dan 5-meting.

Verschillen op basis van de achtergrond-kenmerken als het gaat om de mate van begrip

		% 'veel begrip' huidige meting
Blijf thuis bij verkoudheidsklachten. Krijg je daar ook koorts en/of benauwdheid bij, dan moet iedereen in het huishouden thuisblijven.		86%
Alle eet- en drinkgelegenheden, uitgaansleven en sportverenigingen zijn dicht. Jongeren t/m 18 jaar kunnen nu weer georganiseerd en onder begeleiding samen buiten sporten*		58%
Het uitoefenen van contactberoepen is verboden, als er geen 1,5 meter afstand tot de klant kan worden gehouden		55%
Opening van kinderopvang, speciaal onderwijs en basisscholen vanaf 11 mei. Het overige onderwijs blijft gesloten*		49%
Groepsvorming van meer dan twee personen is alleen toegestaan als er 1,5 meter afstand wordt gehouden. Uitzonderingen voor gezinnen/huishoudens en kinderen t/m 12 jaar*		69%
Supermarkten en winkels blijven alleen open als zij maatregelen treffen zodat personeel en klanten 1,5 meter afstand kunnen houden		79%
Waar het niet mogelijk is om 1,5 meter afstand te houden, gaan recreatie en natuur (tijdelijk) dicht		68%
Evenementen met een vergunnings- of meldplicht zijn niet toegestaan		70%

* Deze maatregelen zijn aangepast t.o.v. de laatste meting.

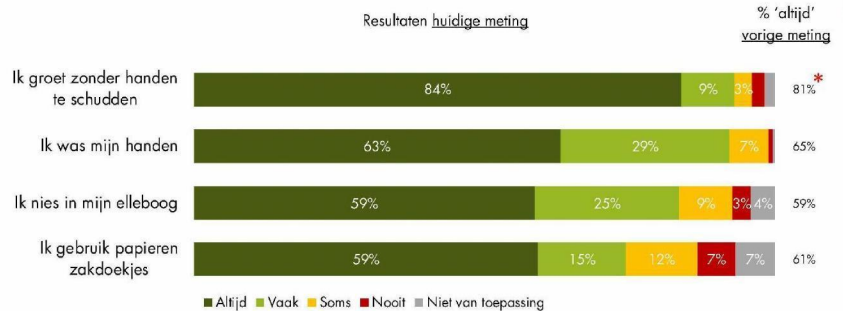
15 Vraag: In hoeverre heeft u begrip voor de volgende maatregelen?
Basis: allen

6-meting:

- > Vrouwen tonen vaker veel begrip voor de maatregelen waar mannen vaker een beetje begrip tonen. Dit geldt voor de maatregelen over het thuisblijven bij verkoudheidsklachten, supermarkten en winkels, recreatie en natuur en evenementen. Bij de andere maatregelen zijn er geen relevante significante verschillen tussen mannen en vrouwen.
- > 51 plussers tonen vaker begrip dan jongeren als het gaat om het thuisblijven bij verkoudheidsklachten, het sluiten van de horeca en evenementen.
- > Jongeren hebben daarentegen vaker veel begrip voor het verbod op contactberoepen dan de 36-50 jarigen en 51 plussers.
- > 51 plussers en 36-50 jarigen tonen meer begrip als het gaat om het verbod op groepsvorming.
- > Midden opgeleiden tonen vaker veel begrip dan hoog opgeleiden (59% t.o.v. 51%) als het gaat om het verbod op contactberoepen. Verder zijn er geen relevante significante verschillen tussen opleidingsniveaus.
- > In regio Oost wordt vaker veel begrip getoond dan in regio West als het gaat om het verbod op de contactberoepen.
- > In de 3 grote gemeenten wordt vaker geen begrip getoond dan in regio Noord en Zuid als het gaat om de supermarkten en winkels.

Meer mensen groeten altijd zonder handen te schudden, de overige hygiëne maatregelen blijven stabiel

* 6-meting % 'altijd' significant hoger dan 4-meting

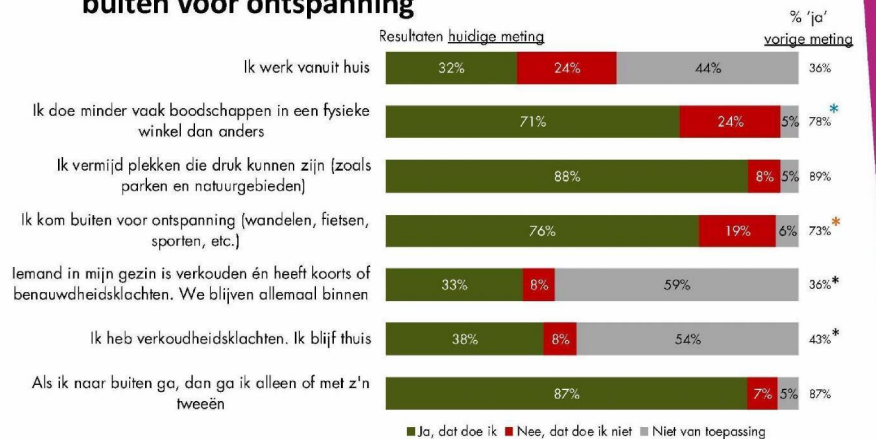
Verschillen achtergrondkenmerken

6-meting:

- > Bij alle maatregelen geven vrouwen (net als bij de 4- en 5-meting) substantieel vaker aan deze altijd toe te passen, mannen kiezen vaker voor vaak, soms of nooit.
- > Jongeren geven (net zoals bij de vorige meting) minder vaak aan altijd de maatregelen te volgen. Zij kiezen vaker soms en vaak, waar 36-50 jarigen en 51 plussers vaker voor altijd kiezen.
- > M.b.t. in de elleboog niezen zijn er (net zoals bij de vorige meting) geen verschillen in leeftijd.
- > Bij het gebruik van papieren zakdoekjes kiezen midden en laag opgeleiden substantieel vaker voor altijd dan hoog opgeleiden. Voor de andere maatregelen zijn er geen relevante significante verschillen.
- > In regio West kiest men vaker voor altijd als het gaat om groeten zonder handen te schudden dan in de 3 grote gemeenten.

Nederlanders volgen maatregelen net wat minder op dan tijdens de vorige meting (indicatief), men komt wel meer buiten voor ontspanning

* Het gaat om circa 8 op de 10 (die zich aan de regel houdt) van de Nederlanders wanneer we de 'niet van toepassing' niet meenemen. Wanneer men zich (weinig) zorgen maakt houdt men zich ook minder goed aan deze regels.

* % 'ja' 6-meting significant lager dan 4- en 5-meting

* % 'ja' 5- en 6-meting significant hoger dan 4-meting

Vraag: Hoe past u de maatregel 'Blijf zoveel mogelijk thuis. Ga alleen naar buiten als het nodig is.' nu toe in uw dagelijkse leven? Basis: allen

17

Ik werk vanuit huis

Het niet thuis werken ligt onder de groep Nederlanders die **niet** werkzaam zijn in een vitaal beroep op 14%.

Deze groep scoort juist heel hoog op 'niet van toepassing' (55%). Het lijkt hier te gaan om mensen waarbij het niet mogelijk is om vanuit huis te werken, of die nu helemaal niet kunnen werken.

Onder de Nederlanders die in een vitaal beroep werkzaam zijn geeft 43% aan niet thuis te werken.

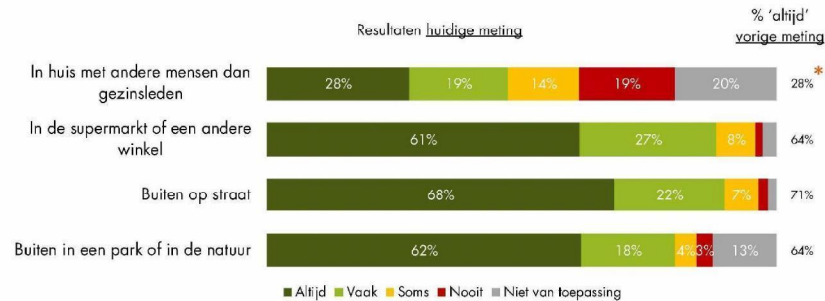
Verschillen achtergrondkenmerken

6-meting:

- > Vrouwen doen minder vaak boodschappen, komen vaker buiten en gaan vaker alleen of met z'n tweeën naar buiten dan mannen.
- > Jongeren werken vaker vanuit huis, voor 51+ is dit vaker niet van toepassing. Net zoals in de vorige meting geven jongeren aan vaker drukke plekken **niet** te vermijden en houden ze zich minder goed aan het alleen of met z'n tweeën naar buiten gaan.
- > Hoger opgeleiden werken vaker vanuit huis, voor lager opgeleiden is dit vaker niet van toepassing. Hoe hoger opgeleid, hoe meer men voor ontspanning naar buiten gaat.
- > In de 3 grote gemeenten en regio West kiest men vaker voor werken vanuit huis. Het doen van boodschappen en het vermijden van plekken die druk zijn wordt minder gedaan in de 3 grote gemeenten. Men komt het minst buiten voor ontspanning in de 3 grote gemeenten.

Het toepassen van de 1,5 meter afstand neemt indicatief af in de supermarkt, op straat en in de natuur. In huis met andere mensen dan gezinsleden blijft dit gelijk.

* % 'altijd' 5- en 6-meting significant hoger dan 4-meting

Vraag: Hoe vaak past u de maatregel 'Houd 1,5 meter afstand.' op dit moment toe in de volgende situaties?
Basis: allen

18

Verschillen achtergrondkenmerken

6-meting:

- > Vrouwen kiezen vaker altijd voor de maatregelen in de supermarkt of een andere winkel en buiten op straat.
- > De groep 51 plussers geeft vaker aan altijd de maatregelen toe te passen. Het antwoord vaak wordt vaker gekozen door de jongeren en 36-50 jarigen. Jongeren geven vaker de antwoorden nooit en soms.
- > Er zijn geen relevante significante verschillen in opleidingsniveau.
- > In de 3 grote gemeenten kiest men vaker voor nooit dan in regio Oost en Zuid als het gaat om de maatregel in huis met andere mensen dan gezinsleden. Dit geldt ook voor in de supermarkt of een andere winkel t.o.v. regio West en Zuid.

Onderzoek in vogelvlucht (1/2)

Methode	Kwantitatief online Aankondiging: online Reminder: online
Doelgroep en steekproef	Doelgroep: Nederlanders 18+ Steekproefkader: Dynata, consumentenpanel van partner (10) (2e) Steekproef: netto 1.004 respondenten Steekproef voorgaande metingen: 5-meting: n=1.008 4-meting: n=1.022 3-meting: n=987 2-meting: n=1.065 1-meting: n=1.065 0-meting: n=1.082
Respons	Totaal zijn 1.226 panelleden gestart aan de vragenlijst. Netto hebben 1.058 panelleden de vragenlijst volledig afgerond. Na de kwaliteitscheck zijn er 1.004 respondenten over gebleven.

Onderzoek in vogelvlucht (2/2)

Het veldwerk van de 6-meting heeft plaatsgevonden van donderdag 30 april 16:00 tot en met vrijdag 1 mei 09:00.

De gemiddelde invultijd van de vragenlijst bedroeg: 5 minuten

Veldwerk

Veldwerk periode voorgaande metingen:

5-meting: donderdag 16 april 15:00 t/m vrijdag 17 april 08:00.

4-meting: vrijdag 27 maart 19:00 t/m zondag 29 maart 11:00.

3-meting: vrijdag 13 maart 18:15 t/m zondag 15 maart 9:00.

2-meting vrijdagmiddag 6 maart 15:15 uur t/m zondagochtend 8 maart 9:00 uur.

1-meting: woensdag 26 februari 15:00 t/m donderdag 27 februari 15:00.

0-meting: vrijdag 14 februari t/m maandag 17 februari.

Weging

De steekproef is gewogen naar Nederland 18+ representatief (op de variabelen geslacht, leeftijd, opleiding, gezinsgrootte en Nielsen MOA). De wegefficiency bedraagt 91% wat zeer goed te noemen is.

(10)(2e)

Data ▶ Insights ▶ Consultancy